Ч. 130 (14.379). Львів, субота 13. червня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 229-41.
„ Друкарні: 223-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЦВК СССР затвердив нову конституцію.

МОСКВА, 12. 6. ПАТ. Президія ЦВК СССР рішила затвердити проект союзної конституції, предложити її союзному конгресові совітів, який скличе на 25. листопада ц. р. та оголосити проект публично, піддаючи під дискусію населення.

Зміст нової конституції СССР подаємо на иншому місці.

Перші бої в Китаю.

ГАНКАВ, 12. 6. ПАТ. Як інформують із китайських джерел, на південь від Ганкав дійшло до зудару між урядовими та кантонськими військами. Ці останні відступили з місцевости Леянг, яку заняло нанкінське військо.

КАНТОН ЗРИВАЄ З НАНКІНОМ.

НАНКІН, 12. 6. Райтер. Марш. Чанґкайшек взикав телеграфічно кантонського диктатора Чанґчітонга негайно стримати мобілізацію і наступ та пригадав йому, що він обовязаний льояльно зачекати на рішення центральної виконавчої ради. Кантонський уряд відповів відмовно, складаючи відповідальність за громадянську війну на нанкінський уряд, що зосередив війська на границі південних провінцій. Домагання завісити зброю також не виповнить, бо уважає його відступом Чанґкайшека, який хоче зискати на часі, щоб вислати нове військо.

ПРОТИНАСТУП НАНКІНСЬКИХ ВІЙСЬК.

ЛЬОНДОН, 12. 6. ПАТ. Нанкінські війська, які дотепер відступали, перейшли до наступу на півдні від Ґенчав. Нанкінський уряд звернувся до представників чужих держав з проханням не продавати Кантонові военного матеріялу. На території, підчиненій південному урядові, змобілізували міліцію.

ШАНҐГАЙ, 12. 6. ПАТ. 9 нанкінських дивізій машерує на Гунан і сумежні провінції. Закордонні обсерватори уважають, що одинока Японія вихіснує китайську громадянську війну.

БРИТ. КАНОНІРКИ НА КИТАЙСЬКИХ РІКАХ.

НАНКІН, 12. 6. ПАТ. З Ганков вислали до Чанґша брит. канонірку.

ЛЬОНДОН, 12. 6. Райтер. До Кантону вислали дві канонірки, щоб хоронити інтереси брит. громадян.

БУНТ В МАНДЖУРІЇ.

ТОКІО, 12. 6. Авас. Чотирьох корейців з манджурської прикордонної сторожі збунтувалося, убило шістьох японських старшин та утікло на совітську територію.

КИТАЙ НЕ ПРИПИНЮЄ САНКЦІЙ.

НАНКІН, 12. 6. Райтер. Кит. уряд відкинув пропозицію італійського уряду, припинити санкції, тому, що на його думку рішення в цій справі належить до Ліґи Націй.

Бадоліо — шефом ґенерального штабу,

ҐРАЦІЯНІ — ВІЦЕКОРОЛЕМ.

РИМ, 12. 6. Стефані. На бажання маршала Бадолія Мусоліні назначив його знову шефом італ. генер. штабу, а король дав йому титул князя (герцоґа) Адіс Абеби. Віцекоролем Абісинії заіменували марш. Ґраціяні.

Страйк париських трамваєвиків.

СОЛІДАРНІСТЬ ПРИСТАНЕВИХ РОБІТНИКІВ.

ПАРИЖ, 12. 6. ПАТ. Страйкують будівельні та пристаневі робітники і обслуга трамваїв. На тереві вистави, яку мають отворити найближчої суботи, робітники не дозволяють будувати кіосків.

ПАРИЖ, 12. 6. ПАТ. В міністерстві скарбу працедавці та службовики біржі й банків заключили договір, що устійнює мінімальні платні.

БРЮССЕЛЬ, 12. 6. ПАТ. Як подає „Етуаль Бельж“, робітники пристані в Остенді не хотіли виладувати англійських пароплавів, спрямованих туди з огляду на страйк у Дюнкерк

Араби висаджують мости і поїзди.

ЄРУСАЛИМ, 12. 6. ПАТ. На північ від Ліди висадили у воздух товаровий поїзд, що їхав перед транспортом брит. технічних військ; жертв у людях не було. Під Тулькаром араби викинули з рейок поїзд, що віз військову сторожу; на це місце вислала влада танки. Повстанці знищили міст між Єрусалимом та Єрихоном, перериваючи звязок між цими двома містами.

ЖИДІВСЬКА ІММІҐРАЦІЯ ДО ПАЛЕСТИНИ.

ЛЬОНДОН, 12. 6. ПАТ. Звіт брит. мандатної адміністрації до Ліґи Націй стверджує, що 1935 р. до Палестини приїхало 64.147 імміґрантів, з того 61.854 жидів; в 1934 р. лише 44.143. 1935 р. приїхало до Палестини коло 30.000 німецьких жидів.

БРИТ. ВІЙСЬКА ПЛИВУТЬ ДО ЄГИПТУ.

ҐІБРАЛЬТАР, 12. 6. ПАТ. Завтра відпливе на кружляку „Ріпальз“ другий курінь шотляндських стрільців.

Шлях до анархії чи до консолідації?

Львів, 12. червня 1936.

Останній тиждень стояв під знаком загальних зборів цілої низки наших найповажніших установ. Зокрема відбувалися наради кооператорів та освітників, що зіхались з цілого краю: загальні збори Центросоюзу та Ревізійного Союзу це неначе наш економічний парлямент, — загальні збори Просвіти — неначе парлямент діячів позашкільної освіти. На всіх тих зіздах — ущерть виповнена велика саля. Присутні представники найдальших закутин. Зміст палких дискусій дав чудовий матеріял зорієнтуватись у настроях краю. Це тим цікавіше і важніше, що ми бачили перед собою людей діла, — тих, які надають тон всьому краєвому життю не словами, не гаслами, а щоденною конструктивною працею у тих двох ділянках, які рішають про силу і вартість нації: у ділянці економічної та культурної розбудови.

Сама надзвичайно численна присутність кооператорів та освітників свідчить про живучість кооперативної і просвітянської ідей, які мають своїх фанатичних звеличників і каменярів. Критичні голоси про інерцію деяких кол громадянства (колиб навіть ті голоси іноді мали своє тенденційне вістря) можуть теж причинитись до перегляду сил та активізації інтелігенції на місцях. Не маємо ніякого сумніву, що колиб навіть дійсно давала себе тут і там відчувати байдужність до громадських справ, то це явище не масове та переходове: нераз уже був у нас помітний зріст та упадок громадської активности, наче відплив і приплив моря, і це нас не лякає. В усякому разі і в ділянці кооперативної і просвітньої праці застою нема: життя кипить там і складається на щораз нові цінности. Але й висуває щораз нові програми.

Кооперативні і просвітянські діячі будня, стрічаючись віч-увіч з актуальними суспільними течіями, примушені на них реагувати чи до них достосовувати свою практичну роботу. Конкретно: нинішній наступ комунізму так тісно заторкує ці обидві царини національного життя, що він мусів найти свій резонанс і на останніх львівських зіздах. І тут передусім слід зазначити одно безспірне і надзвичайно втішне явище: **абсолютно загальний різко антикомуністичний настрій українського кооперативного і просвітянського активу.** Коли на зізді РСУК-а почав промовляти один делегат з Перемишля, який в останніх часах став славний сумною славою, — збори стихійно не дали йому прийти до голосу. Численні голоси заявились проти всяких ноток інтернаціоналізму навіть у теоретичних статтях у кооперативному журналі. Що більше: проявилась така надзвичайна вразливість на все, що „пахне“ інтернаціоналізмом чи просто комунізмом, що люди починають нюхати той комунізм там, де його може й нема. Видно, як страшенне дає себе вже в знаки кертична комуністична робота на місцях, головно в українському селі, — коли кооперативні й просвітянські діячі такі озлоблені і так різко реагують навіть на саму згадку про можливість перенесення на український ґрунт модного нині у світі гасла „спільного фронту“. В той спосіб у другу чергу на останніх зіздах виявились різкі настрої також проти українських соціялістів, чи точніше соціялістів-радикалів.

На кооперативних зїздах ті настрої виявились у згаданій критиці „Кооп. Республики“ та при голосуванні над 6-им кандидатом до ради РСУК-а. Але і ця критика не була дуже напастлива і радикальний кандидат провалився радше через особу, а не через засаду. Свого 6-го кандидата радикали втратили, підтримуючи принципіяльно кандидатуру людини, яка не находила підтримки у більшости присутніх. Зате на загальних зборах „Просвіти“ справа виглядала і закінчилась багато поважніше: там прийшло отверто до протирадикальної демонстрації, яка тягнулась ввесь час зборів від моменту пригадки Нагуєвич. Поминаємо подробиці, які вже відомі ш. читачам з учорашнього звіту. Обмежуємось до ствердження найбільш суттєвого факту, а саме, що від непамятних часів збори відкинули лісту комісії-матки та прийняли такий особовий склад нового головного виділу „Просвіти“, в якому є тільки один-одинокий соціяліст-радикал (на 16 членів Гол. Вид.). В той спосіб збори фактично провалили засаду компромісу несоціялістичної частини українського громадянства з соціялістичною на терені просвітянської праці, компромісу, який полягає на взаємній льояльності та льояльній аполітичній культурно-освітній співпраці. Очевидно, що члени Гол. Виділу соціялісти-радикали ніколи не тільки не протиставились чистці читалень з комуністичного елементу, але й активно разом з іншими голосували навіть над закриттям деяких читалень, опанованих комуністами.

Витаючи захоплення просвітянською працею молодого палкого національного елементу та з найбільшим вдоволенням стверджуючи їх рішуче протикомуністичне становище, не можемо проте признати річю зовсім правильною — усувати від співпраці у головному виділі „Просвіти“ тих радикальних діячів, які так само не мають з комунізмом нічого спільного і які мають вже за собою моральний капітал просвітянської праці. Не можемо теж позбутись враження, що недобре приймати поважні рішення виключно під впливом того емоціонального чинника, який вдається панував всевладно на вчорашніх зборах „Просвіти“. Бо хоч історія з Нагуєвичами була дійсно дуже прикра, то проте відома річ, що в тій історії якраз радикали не так дуже винуваті, бо організували тамошнє свято Франка дрогобицькі ес-деки. (Та й усіх ес-деків не можна обвинувачувати у співпраці з комуністами, памятаючи напр. їх протест проти львівського зїзду „культурних діячів“). Та річ найважніша: чи з погляду саме боротьби з комунізмом на терені „Просвіти“ доцільно починати якусь боротьбу з тими радикалами, які досі не дали причини до закиду нельояльности та якогось напр. перепачковування інтернаціональних моментів у просвітянську хату. Нам здається, що нинішній складний і загрозливий час диктує саме співпрацю **всіх національних елементів у спільному протикомуністичному фронті,** і що саме „Просвіта“ є вимріяним тереном такої конструктивної співпраці всього українського громадянства від націоналістів (не зпід знаку ОУН) до соціялістів-радикалів. Гадаємо, що така співпраця швидше може довести до рішкого відмежування від комунізму та до протикомуністичної активізації всіх тих українських соціялістів, що їх дехто хотів би чи міг би підозрівати у симпатіях до „спільного фронту“, — ніж відштовхування їх від спільної конструктивної праці у просвітянській верхівці, де вони вже своєю участю беруть відповідальність за національний характер установи.

Не знаємо, як тепер складуться відносини і в тих повітах, в яких поважна скількість читалень „Просвіти“ находиться у руках радикалів (Рогатинщина, Самбірщина, Покуття) і як новий головний виділ „Просвіти“ наладнає співпрацю у низах. Гадаємо, що радикали не повинні трактувати вчорашнього виступу загорілих одиниць як причини до такої боротьби, яка в наслідку мусілаб довести до загирення частини загального просвітянського дорібку. Гадаємо, що вони цю вчорашню свою поразку повинні потрактувати радше як багатомовний показчик настроїв, що вимагають якнайвиразнішої диференціяції. Маємо враження, що при холодному й обережному підході до цієї справи можна буде таки найти вихід, який буде на добро і „Просвіті“ і загальній українській національній справі, такий вихід, який вестиме справді до консолідації а не анархії українського життя. Не час тепер і зокрема не місце у „Просвіті“ на творення нових фронтів внутрішньої боротьби.

45 міліонів „солідарних“.

Стріча дипльоматів у Букарешті.

Букарешт, у червні 1936.

Щорічна вистава „Місяць Букарешту“ притягає не тільки тисячі румунських громадян, але й цікавих сусідів. Цього року відзначилася ця вистава новою обстановою, під новим знаком: „Єдність мало-антантських народів“.

З тією метою вибудували дві виставочні палати для „сербських та чеських союзників“.

Оглянувши докладно етнографічні відділи, бачив я в румунськім павільоні гуцульські ноші, гуцульську архітектуру (церкву з Марморошини) — а в чехословацькім також зразки гуцульського мистецтва, де виднілв картка: „Прийдіть подивляти чари і красу Чехословаччини“.

Додам, що на цілій стіні чеського павільону розгорнено мапу, сильно освітлену ріжнобарвними електричними лямпками. Ця мапа мала доказати „одноцілість чеської території“ й тому не назначено на ній „автономну“ закарпатську Україну... Зате важніше було там зазначити, що в Ужгороді є летовище — що лучить Прагу із Москвою!

Цю виставу відвідали відділи чеських соколів, сербські та румунські військові організації й на місці „інформувались про розміри союзних держав“. Але важніша ніж ця виставочна солідарність була стріча румунського короля, сербського регента та чеського президента. Це була перша стріча державних проводарів Малої Антанти. Її аранжер — мін. Тітулеску заявив, що ця стріча є не тільки „символом союзу трьох (!) народів, але й силою, якій Европа завдячує рівновагу“. До цього додав п. Бенеш: „Ми стрінулись в Букарешті, щоб заперечити чутки про зміну основних засад Малої Антанти та випередити заходи тих, що маневрують проти нашої єдности“.

„Маневрантами“ вважають ґен. Ґерінґа та полк. Бека, бо вони відвідали Білгород і мали вплинути на сербського премієра Стоядиновича. Вся румунська преса (крім нечисленних крайне правих часописів) стривожилась тими „білгородськими відвідинами“ вважаючи їх за „шкідливі для єдности народів Малої Антанти“. Дійшли навіть до висновку, що уряд Югославії грає подвійну гру: то деклямує вірність соціялістичній Франції, то схиляється до авторитативної Німеччини.

Цю тривогу розвіяв сербський регент Павло і запевнив, що саме тепер, серед загальної воєнної загрози, Югославія не змінить своєї закордонної політики і далі хоче працювати із своїми десятилітніми союзниками: Чехословаччиною та Румунією.

Наради Малої Антанти велися в королівській мисливській палаті в Скровіштах (біля Букарешту) і торкались не лише політичних, але й далекойдучих економічних питань придунайських держав. У звязку з цим згадав през. Бенеш, що „Тільки економічною перебудовою дунайського басейну“ можна буде знешкідливити скриті екс-

---

о. О. ПРИСТАЙ. 41

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Пропагатори московської схизми мали силу, бо розпоряджали великими грошевими фондами. Святіший синод не жалував рублів, щоб тільки відірвати лемків від українсько-католицької церкви. Російські єпископи в Америці щедро сипали грішми на всі боки. Власними коштами будували церкви для відступників від католицької віри, купували ризи, всякі інші церковні речі та самі оплачували батюшок. „Навернені“ на православія лемки не потребували платити ані на будову нової церкви, ані утримувати священика, дяка і т. п. Мали все готове й задармо. Ще й хвалились перед своїми односельчанами й земляками греко-католицького обряду, мовляв, ми не маємо ніяких видатків на церкву й ростемо, хоч і небагато нас. Та і справді, без огляду на матеріяльні вигоди русско-православних парохіян, їх всеж було дуже мало. Русотяпські „місіонарі“ не щадили грошей і демагогії, а проте мали у своїх парохіях щонайбільше 15 або 20 родин. В Мек Аду мала цареславна парохія всього 16 родин, що самі не булиб всилі утримати свою церкву, пароха й дяка. Але вони не потребували цим журитися. Про це дбав святіший синод, що слав до Америки своїх агентів з повними кишенями грошей.

Московські схизматики будували свої церкви для лемків звичайно на тій самій вулиці, де була українсько-католицька церква, а як удалося, то таки напроти неї, щоб таким робом могли лекше агітувати серед наших людей і перетягати їх на свою віру.

А ті лемки, що перейшли на російську схизму, стали згодом самі її пропагувати серед своїх земляків в Америці і у Старому Краю. Вони писали в листах до старокраєвих свояків і знайомих, що зробились православними й хвалили свою нову віру та свого шумного батюшку, що мав бороду, як „сам Христос“... При тім заохочували переходити на православія і радили, в який спосіб слід це робити.

З упадком царської Росії припинилась також агітація московської схизми. Бо святіший синод заперестав присилати гроші, що були одинокою реальною основою цареславія в Америці. Враз з тим, завдяки праці українського священства й учителів парохіяльних шкіл, почала зростати національна свідомість серед лемків, а москвофільство щораз більше тратило грунт під ногами. Врешті наш світлий Визвольний Зрив захитав московським цареславіям теж на Наддніпрянщині, де повстала автокефальна Українська Православна Церква. Її впливи почали вдиратися до Америки і там випирали по війні московську схизму, хоч і викликували нову, не менше завзяту релігійну ворожнечу таки між свідомими українцями, православними й католиками. В кожному разі йшла далі шкідлива внутрішня боротьба в народі, та москвофільство вже ниділо з браку „пособій“. Ворожнеча тільки змінила свій вигляд. Замісць колишніх „русских“ цареславних лемків, вхопилися за чуба українські православні з католиками. Основа залишилася та сама: українці мусять вічно жертися між собою і витрачувати свої сили на боротьбу з земляками.

Лемки становили собою дуже гарний національний матеріял у Північній Америці. Вони були добрі й щирі, хоч дуже забобонні, бо неосвічені, але на свій лад побожні, витревалі, працьовиті, на жаль, страшно розпиячені. Не було кому ним заопікуватися і взяли його під свою опіку старорусскі панотці; тримали його далі в темноті, потурали йому в пиянстві і запоморочували його могутністю „непереможного“ царя, що мав прилучити Лемківщину до русского царства.

В Америці застали лемки майже те саме, що покинули у своїх Карпатах. Тут ждали на них сміливі аж до нахабности платні російські агенти, що були далеко зручніші від старокраєвих. Вони ловили лемків у тенета цареславної схизми і москвофільства. Американська горілка дальше розпиячувала лемківських емігрантів. А врешті напосілись на душу бідного лемка теж ті українці, що нападали на Церкву і на духовенство. Вони не розуміли, що їх неморальні засоби „політичної“ братовбивчої боротьби, що нівечила характери людей, принесуть шкоду цілому українському народові, а не тільки попам і дякам. Для наших доморослих соціялістів могла була зникнути з обличчя землі правдива Україна, якби тільки залишилась партійна рецепта.

Лемки попали в Америці у справжній український хаос. Серед них почали воювати кацапи з українцями, цареславні схизматики з католиками, а потім автокефалісти та вірні християни з безбожниками. Темнота й пиянство скріплювали цю домашню війну й часто доводили навіть до проливу крови. А відгомін цієї національної руїни доходив аж під карпатські верхи і навіть у самій Лемківщині викликував між людьми ворожнечу.

(Далі буде.)

завівні заходи Німеччини та Польщі та внеможливити віднову австрійської монархії або німецького „аншлюсу“.

Цікаво, що наради не обмежались тільки до „малоантантських справ“, а встрявали і в проблеми „балканського порозуміння“ (напр. говорили про відновку мілітаризації дарданельського проливу).

По нарадах видали дуже короткий комунікат, де підреслили одноглідність представників держав щодо всіх актуальних справ. Нам видаються останні наради в Букарешті не так демонстративною поставою проти ревізіонізму, як першою спробою унезалежнити вонішню політику держав Малої Антанти від проводу нерішучого уряду соціялістичної Франції.

Останні невдачі Ліґи Націй та все свіжі нарушування договорів переконали цих трьох союзників, що їх „оборонна сила не сміє лежати в легких дипльоматичних заявах, а в тяжкій зброї“. Видно, що „вічний женевський мир“ стає вже таємним явищем і для тих держав, що все славили могутність Женеви, навіть підчас її „абісинської кризи“.

Довіря до тієї міжнародньої установи мусіло і так захитатись, коли її законним членом став перший „віроломник“ — Совітський Союз. Якийсь румунський журналіст порівняв Женеву до великої трибуни, що 8. VI. ц. р. завалилася підчас військових парад у Котроченах: Невідповідна деревляна будова не могла видержати маси цікавих глядачів і закопала у своїх руїнах не господарів, а запрошених гостей. Те саме із Ліґою Націй. Її вибудувала нагло Франція й виповнила „всіма“ народами до афґанів, ліберійців та абісинців влючно. Коли почалася валити перетяжена ґалерія то роздавила, розуміється, найслабших (в даному випадку абісинців).

Такі приклади ворожать невеселі речі і так справу оцінила Мала Антанта.

Коли признаємо, що така передбачливість спонукала організаторів цього тричленного союзу поробити деякі заходи, то таки дивуємося оптимізмові п. Бенеша. Пан Бенеш перестерігає сусідів перед союзом 45-міліонового населення Малої Антанти, яке із зброєю в руках зуміє боронити незалежности своїх держав. Тут п. Бенеш мабуть свідомо не згадує факт, що ця 45-міліонова мозаїка складається не тільки із чехів та румунів, але із міліонів українців, мадярів, німців, словаків хорватів та сотень тисяч поляків, македонців, словінців, болгар і т. д. Навіть п. Стоядинович, голова сербського уряду, заявив на конгресі урядової партії, 1. VI. у Білгороді, таке: „Те, що бракує нам, югославянам, (!), то хіба тільки мирне співжиття, взаємне бажання до братерського порозуміння та співпраці“. Бодай п. Стоядинович щиро признав, як стоїть справа з одною третиною „антантського союзу“...

Гучні вислови п. Бенеша пригадують нам дійсність на Закарпатті, но, і взагалі, як гарно здійснилось гасло останньої війни про самовизначення народів.

Мала Антанта, яка хоче вести політику Австрії з доби Габсбурґів, повинна би пригадати собі ролю і долю Австрії в останній війні.

Д-р О—ч.

Третя Хліборобська Вистава
у Третій Німецькій Державі.

(Власна кореспонденція з Берліна).

На влаштування цьогорічної хліборобської вистави у Франкфурті над Майном видали коло 2,000.000 німецьких марок.

У того, хто цієї вистави не бачив, може повстати питання, чи оправдані такі кольосальні видатки на таку ціль? Для того, хто сам відвідував її, такого питання нема.

Вже першого дня, ще до офіційного відкриття її, коли ми, чужинецькі журналісти, ту виставу оглядали, стало ясне, як Божий день, що колиб з тої великої суми гроша ані сотик не повернув до каси, то й тоді для німецької нації в цілому булаб вона чистим зиском. Основна ж її риса — це цілком відмінний її характер від звичайного типу вистав. Вони є звичайно більш чи менш прикрашеним ярмарком з крикливою реклямою конкуруючих фірм. Успіх їх завсіди мірявся успіхом продажі виставлених машин, скотини і т. ін.

З цієї вистави продавці вийшли дуже добре. Понад 400 фірм виставили тут звиш 6.000 взірців ріжних хліборобських машин. Нарікань на „лепський ґешфет“ не чув я ніде. Але це побічний вислід вистави; наслідок знов поволі зростаючого добробуту німецького хлібороба, який вже і в минулому, 1935 році, закупив був хліборобських машин на яких 200 міліонів марок, супроти 80 міліонів в р. 1932, та освідомлюючої пропаганди самої вистави. Центр ваги її лежить саме в цій пропаганді, дальшім вишколі хлібороба, вишколі не словом, а прикладом. Вона зовсім заслуговує назву, якою охрестив її у своїй святочній промові міністер хліборобства, Дарре: „Показова лекція“.

Пропаганда хліборобського поступу в найкращім того слова розумінні, без найменшого присмаку рекламм читачеві, який вистави не бачив, найкраще можна буде зрозуміти засоби цієї пропаганди на „зразковім господарстві“. Справжнє, обійстя шістьдесятьморгового господаря, так, як воно на селі, стоїть вибудуване на виставі. Не рисунки, пляни чи слова, а дійсне обійстя з городом і шматом поля. Хата з господарем і челяддю в ній; дочка за кроснами сидить, у печі щось варять, миють посуд, як то в будний день у господаря на селі в такім господарстві проходить. Коло хати стодола, стайні, возівня й купа гною на подвірі, бож стайні не порожні, повні худоби...

Не досить того. І стайні й возівня виведені подвійно: так як у господаря нездалого виглядають: засмічені, загиджені, з миршавою худобою, і так, як виглядають у тямущого дбайливого хлібороба, який не лиш власного труду не жалує, а й голову добру має, знає, як яку працю найвигідніше пристосувати: тут худоба аж вилискується, аж очі в себе вбирає. Кожен бачить, який має з неї господар пожиток. Хто цю ріжницю бачить і сам дістає заохоту так загосподаритись. Це найкращий спосіб навчання для старого й малого.

І німецький селянин зрозумів це; він іде на цілі дні на виставу, до всього приглядається. За півстоліття існування цих нормально щорічних хліборобських вистав число відвідувачів досягло в цім році ще нечуваної висоти 585.000. Вистава ця була ювилейною в тім розумінні, що перша така вистава була зорганізована перед 49 роками саме тут у Франкфурті інжиніром-поетом Максом Айтом (Eyth), якого соті уродини припали на цей рік.

Щира подяка належиться пані фон Колер з міністерства хліборобства і п. Ґізе з міністерства пропаґанди, які знаменито зорганізували поїздку закордонної преси на оглядини вистави.

ТУРЕЦЬКА ДЕЛЄҐАЦІЯ НА КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ ДАРДАНЕЛІВ.

ЦАРГОРОД, 12. 6. ПАТ. Завтра виїздить з Анґори до Монтре делеґація на конференцію в справі чорноморських проливів. Делеґацією, зложеною з 40 осіб, проводить мін. закорд. справ Рушді Арас.

РЕСПУБЛИКАНСЬКИЙ КАНДИДАТ НА АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА.

ЛЬОНДОН, 12. 6. ПАТ. На конвенті республиканської партії у Клівленд вибрали кандидатом на президентські вибори, що відбудуться в листопаді, ґубернатора стейту Канзас Лендона; його противником був сен. Бораг. Від демократичної партії кандидуватиме теперішній президент Рузвельт.

КРІЗА БЕЛЬҐІЙСЬКОГО УРЯДУ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

БРЮССЕЛЬ, 12. 6. ПАТ. Ван Зелянд зрікся місії творити уряд.

БРЮССЕЛЬ, 12. 6. ПАТ. Ван Зеляндові не вдалося обсадити міністерських ресортів, бо неможливо було узгіднити домагання поодиноких партій. Сподіються, що місію утворити новий уряд дістане знову якийсь соціяліст

БЕРУТЬСЯ І ДО АНАРХІСТІВ.

МАЛЯҐА, 12. 6. ПАТ. Після кровавих подій, у яких найшли смерть 3 особи, влада опечатала 4 домівки анархістично-синдикалістичної конфедерації праці. Арештували чимало осіб.

ВОЄННІ КРЕДИТИ У ШВЕЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 12. 6. ПАТ. Сенат ухвалив кредити на національну оборону в такій самій висоті як парлямент, себто 148 міл. корон.

ШВАЙЦАРІЯ ТАКИ НЕ ХОЧЕ ВЗАЄМИН ЗІ СССР.

БЕРН, 12. 6. ПАТ. Національна рада відкинула 96-ома голосами проти 72-ох внесок нав'язати дипльоматичні взаємини зі СССР.

Загальні Збори Ремісничої Бурси у Львові.

Поминальне богослуження за померших членів Ремісничої Бурси відправив дня 11. ц. м. о. проф. С. Дурбак в Успенській церкві. На богослуженні були приявні члени Товариства і питомці обох рем. бурс. По Службі Божій 3 священики станули до панахиди. „Вічною память“ згадали покійних членів, щирих прихильників Рем. Бурси і правдивих приятелів української молоді.

Пополудні того самого дня відбулися Загальні Збори Рем. Бурси при участи коло 40 членів і кількох представників преси. По відкритті о. проф. Бучацький згадав про тих членів, що відійшли від нас в останнім році на завсіди. Память д-ра Дарії Лежогубської-Чубатової, дир. М. Мороза й о. Е. Громницького вшанували Збори повстанням з місць. По прочитанні протоколу з попередніх Заг. Зборів і порядку нарад здавали звіти з діяльности по черзі секретар, скарбник та управителі обох бурс.

Зі звітів довідалися Збори про інтенсивну працю Ради над розбудовою ремісничих бурс. Ось кілька фактів: у звітовім році Т-во купило нову домівку на бурсу при вул. Бартосівної ч. 3. за 30.000 зол.; в бурсі при вул. Пасічній поставлено новий дах, запроваджено водопроводи й електр. освітлення. Товариство опікується 75 питомцями. Про їх всесторонній розвиток дбали настоятелі бурс, які постійно уважали, щоб бурса була школою добрих громадян, що в житті потраплять постояти за нарід і церкву. Для спопуляризування розбудови рем. бурс Т-во запросило українську пресу на нараду. Нарада дуже прихильно прийняла проект розбудови рем. бурс і запевнила Т-ву свою поміч. І справді наша преса дотримала свого слова. В кожнім часописі була відповідна стаття. — Це мало своє значіння. На поклик Р. Бурси відгукнувся край та еміґрація. Досі зібрано 4.900 зол. на фонд розбудови бурс. Дальші жертви

впливають кожного дня. А треба ще багато, бо ні держава ні самоврял нам нічим і в нічім не помагають.

В дискусії над звітом забирали голос пп. Д. Конюх, інж. Мельник, заст. голови М. Стефанівський, посол д-р Біляк та інші.

Від Провірної Комісії поставив внесення проф. А. Березовський, щоб признати Раді абсолюторію. Внесення це одноголосно прийнято. Головою Т-ва вибрано о. проф. А. Бучацького, вильосованих членів пп. рад. Мудрака, М. Огродніка, М. Ярку знову вибрано до Ради. Заступниками стали пп.: дир. С. Гевак та інж. І. Мельник. Провірна Комісія: пп. А. Березовський, Я. Горалевич і С. Процьків.

Яр. Спеван

Економічний огляд.

Польська хроніка.

В УМОВИНАХ ПРИМУСОВОЇ ДЕВІЗОВОЇ ГОСПОДАРКИ В ПОЛЬЩІ.

Господарські явища, звязані тісно з обмеженням обороту девізами і золотом, є дуже ріжнородні. Одні — як ось нелегальна торговля девізами, валютами і золотом по завулках чорних бірж чи контрабанда девіз і золота за границю та їх конфіската (про ті випадки щораз більше читаємо в польській пресі) — це явища, з якими з вдалегідь можна було рахуватись. Зате другі, а саме нові форми тезаврізації, виринули доволі несподівано. Згадати хоч би закупно заграничних сирівців людьми, яким ці сирівці потрібні тільки для забезпечення вартости капіталу. Поохолилість особлачів готівки виявилась у початках горячковим закупном вальорів — облігацій і акцій, — відтак значно збільшеним попитом на доми, парцелі і ґрунти, а врешті закупном заграничних сирівців: бавовни, кольорових металів (головно цина і мідь, хоч теж є попит на країві: цинк і олово), тощо. Тоді коли закупно державних і приватних паперів та інших реальних краєвих вартостей не скриває загрози для економічного життя, то тезаврізація у формі закордонних сирівців підточує девізові запаси в краю і є тому дуже небезпечна.

Треба зазначити, що впровадження в Польщі примусової девізової господарки викликає дальше критичні голоси, що осуджують цей факт, як непродуманий до кінця у його наслідках. Журнал „Політика Господарча", виленське „Слово", консервативний „Час" і деякі інші органи преси, висувають ріжні арґументи, щоби доказати недоцільність девізових обмежень. Вони вказують на те, що заборона вільного обороту девізами не зможе вбити цього вільного обороту, зате відстрашить чужі капітали від Польщі, що Польща відсепарувалася тим від світових господарських процесів, що застрашила вкладчиків ще більше, що збільшила бюрократичний апарат, який ще більше вммурує статистичний шнурок на госп. організмі Польщі і т. і. З цими думками полемізує знову преса, що позитивно ставиться до господарської політики уряду, доказуючи знову необхідність і корисність контролі девіз. Очевидно — що як у всьому так і тут — остаточний осуд дасть щойно згодом саме життя.

ТОВАРИСТВО ОПІКИ НАД ЩАДНИКАМИ.

Лодзький „Глос Купецтва" з червня ц. р. пригадує слова нім. економіста проф. Бона, в яких він жалує, що досі не основано товариства опіки над щадниками (ціолачами), хоч істнують т-ва опіки над звірятами, ростинами, історичними будинками, тощо. Ощаджувала людина — пише згаданий місячник — усе життя, щоби мати спокійну старість чи забезпечити „завтра" дітям або жінці і все тратила. Прийшла війна забрала все, навіть асекураційні поліси зробила безвартними. Прийшли внутрішні позички з високим курсом при початковому закупні і низьким при теперішньому продажі. Прийшла врешті паніка за вартість гроша і погоня за забезпечуванням вартости заощаджених грошей. І так у Лодзі забрано бавовни. Розкупили її щадники, вірячи більше бавовні, ніж грошеві. І тоді, коли у світі є надпродукція бавовни, в Лодзі її брак. Це парадокси. Є конечністю заснувати т-во опіки над щадником, яке працювало би явно і чесно та вспокоювало нерви перестрашеного заяця-щадника.

ДОТЕПЕРІШНІ ВИСЛІДИ КОМАСАЦІЇ ҐРУНТІВ У ПОЛЬЩІ.

Від 1918—1936. р. скомасовано 588.833 дрібних господарств, що займають 4,051.858 га землі, в 7.596 місцевостях. Найбільші висліди мала комасаційна акція в 1931. р. (55.500 га), хоч останній рік 1935 був теж корисний (473.416 га). Обраховують, що при річній комасації ок. 450 тис. гектарів треба близько 16 літ, щоби щезла в Польщі дотеперішня шахівниця ґрунтів.

СХІДНА ГАЛИЧИНА — ТЕРЕН ГОСПОДАРСЬКО ЗАГРОЖЕНИЙ.

Під цим заголовком помістив орган санаційних ендеків у Львові „Дзєннік Польскі" (ч. 156) статтю. Покликуючись на те, що німці деякі свої терени (Надренію, Саксонію, Шлеськ, Сх. Пруси і Гамбурґ) назвали теренами „з вийнятково загроженою господарською ситуацією", газета домагається такого окреслення теж для Сх. Галичини та витягнення з цього відповідних консеквенцій. Кзятковський розріжнює Польщу А і Б, а знову один з публіцистів — *Польщу в чоботях і Польщу без чобіт*. Такою Польщею без чобіт є Полісся, Волинь і Сх. Галичина. Полісся — на думку „Дз. П." — ще довго буде господарсько глухим районом, Волинь ставить щойно за Польщі перші господарські кроки. Але Галичина має традицію, має провідні сирівці (нафта, дерево) має багате хліборобське населення і т. і. Вона — не звертаючи на її значіння у збройному поготівлі — занедбана. Це старі гріхи Варшави, які треба направити. З закінчення статті виходить, що авторові статті йде головно про достави для залізниці, поліції, війська, тощо. При цих доставах оферентів із Сх. Галичини майже не беруть під увагу.

Світова хроніка.

ЗАГРОЗЛИВИЙ ВПЛИВ ЗБРОЄННЯ НА ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ.

Розвоєва лінія господарського життя є тепер під поважним впливом зброєння. Нема двох думок на те, що акція зброєння зросла в останніх місяцях до розмірів, що далеко перейшли розміри повоєнних літ. Горячково дозброюються всі європейські держави, а з позаевропейських Зд. Д. П. Америки і Японія. Є це зужиковання капіталів на речі непродуктивні, через те з господарського боку є це явище крайно некорисне. В країнах засібних у капітали зброєння може посередньо причинитись до деякого оживлення коньюнктури. Воно може притягнути частину мертвих капіталів, які все таки ввійдуть у деякій сумі в господарський обіг (закупно сирівців, платні, тощо). Гірше є з країнами, які щойно шляхом ріжних фінансових операцій мусять здобувати потрібні капітали. Це поважно загрожує їхні фінансово-валютові основи, може навіть довести до девалюації гроша, зменшує суспільний дохід, консумцію і внутрішню капіталізацію. В загальному світовому білянсі — як зазначує один із визначних польських економістів д-р Р. Баталія — неґативні наслідки зброєння переважають над додатними результатами. Продовжування зброєння мусить поглибити фінансовий, валютовий і господарський хаос у світі.

ГОСПОДАРСЬКИЙ ЦЕНТРАЛІЗМ У СССР КРІПШАЄ.

Центр. Вик. Комітет затвердив новий статут Нар. Комісаріяту фінансів. Засадничою прикметою статуту є остаточне сцентралізування фінансової політики в Совітах. Всі фінансові органи, асекурації, буджети, банки, щадниці, тощо, підпорядковані Наркомфінові. Новий статут зміцняє контролю Наркомфіну над державним банком і над буджетами національних республик та льокальних совітів. Це все має м. ін. зміцнити позицію рубля.

НА РОЗДОРІЖЖІ. — ДОЛЯ ФРАНЦУСЬКОГО ФРАНКА ДАЛЬШЕ ПІД ЗНАКОМ ЗАПИТУ.

В останніх днях замітні виступи — з одної сторони прем'єра Блюма з декларацією недоцільности девалюації франка, з другої сторони — визначних французьких економістів і професорів, що заявились рішуче за переведенням девалюації. І так б. міністер фінансів проф. Жермен Мартен (Germain Martin) на сторінках „Ля Капіталь" висунув конечність вирівнання курсу франка до теперішнього курсу інших валют. На його думку — це спинить відплив золота і піднесе курси держ. паперів. Мартен пропонує пересунути відношення франка до фунта з теперішнього 75 на 90—100. Після нього забрав голос проф. Ріст, знаменитий фінансовий експерт і почесний губернатор Банку Франції. Він станув на яскраво-девалюаційному становищі. Хоч признає у своїй статті („Пті Парізієн"), що технічно ніщо не загрожує франкові, проте можна його втримати ціною зростаючої анемії нац. господарства, меншаючої продукції і зросту безробіття. Проблема франка — це не чисто фінансова проблема, а загальногосподарська. Замітне, що фінансовий орган „Ля Інформасіон" погодився з думками проф. Ріста.

Тоді, коли теоретично обмірковують арґументи „за" і „проти" девалюації, сірі маси, застрашені ще більше страйками і взагалі соціялістично-комуністичним завтрішним днем Франції, розвязують на власну руку грошеву проблему: втікають у паніці від французького франка.

В. Н—вич.

Народня честь наказує подбати про впорядкування стрілецьких могил і про забезпечення інвалідів УГА.

Нова конституція СССР.

Ухвалена вчора ЦВК-ом нова конституція СССР складається з 13-ох роздітів і обіймає такі важніші постанови:

Громадяни мають *право приватної власности* до домів, предметів особистого ужитку, малих господарств та піль, які самі управляють. *Колхози* дістають решту земель на постійну власність.

СССР складатиметься не з 7-ох а з 11-ох союзних республик. Замісць Закавказької Федерації входитимуть в склад СССР поодинокі її члени: *Грузія, Азербейджан та Вірменія;* крім того *Кирґізістан* та *Казакстан* піднесять з автономних республик до союзних.

Союзну владу становить „верховний Совіт СССР", зложений з двох палат: *союзної ради* — куди вибирає одного відпоручника кожних 300 тисяч громадян, та *ради національностей*, зложеної з представників союзних і автономних республик а також місцевих совітів. Найвищу раду вибирають на 4 роки, вона збирається двічі в рік.

Президія найвищої ради є перед нею відповідальна, але має широкі повновласти: між поодинокими сесіями ради видає війну, заключує мир, ратифікує міжнар. договори і т. п.

Члени найв. ради користуються *ненарушністю*. Найв. рада вибирає *раду народніх комісарів*, що складається з комісарів виключно союзних та обєднаних (яких мають також союзні республики).

Суди вибирають громадяни на 2 роки загальним 4-прикметниковим голосуванням. Конституція гарантує *свободу віросповідань та протирелігійної пропаганди, а також свободу слова, преси, зборів, ненарушність особи (арештувати можна лише на приказ суду або прокуратора) і мешкання, тайну переписки та азиль для чужинців.* Комуністична партія є ядром всіх суспільних та державних організацій. Всіх обовязує військова служба.

Вибори є загальні, рівні, безпосередні й тайні, активне та пасивне виборче право *мають всі громадяни від 18. року життя*, також і військові. Суспільні, культурні та господарські установи можуть ставити кандидатів. Посол відповідає за свою діяльність перед виборцями і на домагання більшости може втратити мандат.

Ніяких змін на ліпше!

(Допис з Борщівщини)

І. Як кожного року, так і цього в часі Зелених Свят українське громадянство Борщева хотіло з процесією піти на місцевий цвинтар, де є похованих кільканадцять українських стрільців та один старшина Гал. Армії. В тій цілі були приготовані від окремих товариств вінці. Вже на кілька днів перед святами борщівська поліція зверталась до секретаря Повіт. Комітету УНДО п. Петра Гораля і до місцевого греко-кат. пароха о. шамб. Йосифа Малицького з домаганням, щоб, якщо похід на цвинтар буде, не було китайки з тризубом, ні тернового вінця.

Перед самим походом зявився перед церквою комендант поліції Гома (мабуть колишній Хома) і почав переглядати написи на шарфах. Коли спостеріг напис: „Борцям за волю України", зажадав усунення цієї шарфи. Очевидно, цього ніхто не зробив. Тоді він пішов до парохії до о. Малицького і заявив йому, що, якщо шарфа не буде знята, він похід задержить, а крім цього робить за все відповідальним власне о. Малицького. Наслідком цього деякі міщани хотіли вже цю шарфу зняти, інші знову до цього не допустили. Стало на тім, що вінки занесено під церкву назад і процесія пішла на цвинтар без вінків. Усе це викликало серед присутніх велике негодування. Між тими, що хотіли шарфу зняти і тими, що не допускали, мало не прийшло до бійки.

II. В селі Сапогів, борщівського повіту, зайшла до тамошнього священника о. Шешорака також поліція і заборонила йти на могили з вінками та заборонила навіть на могилі стрільців виголосити проповідь. Знову ж у м. Озерянн, де процесія пішла на цвинтар і де несено багато вінків, хтось у ночі два вінки з могил забрав і кинув до поблизької фоси.

III. На тиждень перед Зеленими Святами хтось у кількох селах борщівського повіту, а саме: в Більчу Золотім, Глубічку і Лосячі, повибивав жидам вікна. Були навіть розкидані летючки між селян, мовляв: „Не купуй у жида

зяш у своїй кооперативі і кулку рольнічім" і т. п. У звязку з цим у тих селах по кількадесять селян наших робить варту, а поліція у Більчу відгрожується, що якщо биття вікон у жидів не покінчиться, так будуть розвязані всі українські товариства. З цього виходить, що чиясь рука навмисне це робить, бо ми виключаємо участь у тім наших селян.

У звязку з тим, що сталось тут у Борщеві і в повіті в часі Зелених Свят і перед ними, ми з прикрістю ствержуємо, що хоч є у нас новий староста, то у відношенні до українців усе лишилось по старому. Ніяких, і то абсолютно ніяких змін на лїпше!

„Червона Калина".

Загальні Збори видавничої кооперативи „Ч. К.".

У четвер 11. ц. м. у салі Сокола-Батька відбулись Загальні Збори „Червоної Калини", цього справді найсимпатичнішого видавництва, яке — як кооператива — гуртує ввесь наш інтелігентський актив, що брав безпосередню участь у тих діях, які творять тематику видань Червоної Калини.

Збори, на яких було присутніх поверх 50 членів, відкрив і провадив голова Надзірної Ради д-р **Ст. Шухевич.** Звіт склав **дир. Осип Навроцький.** Він ствердив, що найгірший кризовий час Видавництво вже пережило. Від січня 1934 р. не було ні одного запротестованого векселя. За 1934 і 35 рр. сплачено 13.000 зол. кредиту. Правда, не було грошей на видачу нових книжок, тому обмежено ся до стягання довгів і продажі старих книжок при зменшених цінах від 30—70 прц. Через те, що хоч нових книжок Ч. К. не видавала, її торги не зменшились: у 1934 р. творили ок. 21.000 зол., у 1935 — ок. 24.000 зол. Невтішне явище: зменшений вплив готівки за Літопис Ч. К., — зате зменшено й кошти накладу того цінного журналу. Зорганізовано сітку 10-ти дуже добрих аґентів. Літопис має тепер 1260 передплатників; відпала майже вся американська і французька еміграція (дуже характеристичне явище: в Америці, де йде найгучніша аґітація наших гурра-патріотів, впало зовсім зрозуміння для журналу, що присвячений матеріялам та історії української визвольної боротьби!). З ініціятиви Ч. К. повстав Комітет, при помочі якого видано Альбом УСС, що діждався вже другого поширеного видання. Тепер кооператива Ч. К. користає з доброзичливої помочі Центробанку. У друку находиться „Історія УСС" Крезуба та великий Співаник, — обидві матимуть по 20 арк. друку. Після того буде видана історія СС (у форматі альбому), альбом УГА і книжка про чортківську офензиву. Ті книжки зроблять подвійну роботу: вони і традицію недавнього минулого закріплять і фінансово допоможуть видавництву.

Після того відчитано звіт ревізії РСУК'а та Контр. Комісії Надз. Ради. У дискусії забирали голос: **інж. Хроновят** (про буджет і окремі позиції), дир. **О. Радловський** (мала сума оголошень), **ред. І. Кедрин** (про загальний характер видавництва і його місію та редакційний плян) і дир. Ю. **Шепарович,** що наприкінці поставив низку конкретних внесків: на затвердження біляису за 1935 р. та прелімінаря буджету на р. 1936, на висловлення Управі вдоволення з праці і доручення бути ощадним на будуче. Всі ці внески прийнято одноголосно. Прийнято деякі зміни у статуті, після чого затверджено ввесь відчитаний новий статут, який відходить до реєстрації. Новий статут достосований до вимог закону.

Комісія-матка у складі **о. Галібея, ред. В. Софронова і дир. Ю. Шепаровича** запропонувала такий новий склад Надзірної Ради, що його Збори одноголосно прийняли: д-р Ст. Шухевич, дир. Кривуцький, д-р Л. Макарушка, ред. Р. Купчинський, ред. М. Матчак, ред. І. Кедрин-Рудницький, д-р Щуровський і дир. М. Кисілевський.

Збори відзначались діловим тоном і засвідчили, що члени Кооперативи Червона Калина дорожать своєю установою.

Безпосередньо після того відбулось перше засідання нововибраної Надз. Ради, на якій головою вибрано д-ра Ст. Шухевича, заст. дир. Кривуцького, секретарем д-ра Щуровського; дирекцію творять пп.: О. Навроцький (урядуючий директор), п. Бойковський і П. Постолюк. Контрольна Комісія: дир. Кривуцький, М. Матчак і д-р Л. Макарушка; редакційна комісія: І. Кедрин, Р. Купчинський і М. Матчак.

Великий процес ОУН у Львові.

ТРИНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

НЕДУГА ПРИСЯГЛОГО СУДДІ

По триденній перерві в цьому процесі у пятницю малощо не перервали розправи взагалі. Як нашим читачам уже відомо, ще в понеділок 8. червня ц. р. занедужав підс. Я. Стецько і предсідник відкладав з цієї причини розправу аж до пятниці. Знову у пятницю виявилося, що занедужав присяглий суддя майор Лінде. Спершу в кулюарах суду кружляли поголоски, що розправу взагалі перервуть. Одначе в год. 10.10 передполуднем розправа таки почалася. Предсідник заявив, що присяглого суддю заступить запасний суддя.

НОВІ СВІДКИ.

Одночасно предсідник оголосив постанову трибуналу у справі доказових внесків оборонців. Трибунал рішив допустити деяких свідків, як М. Лебедя, В. Мацвського, О. Матлу, Безхлібника, Еліяшевського, Дмитерка, Ґелду, дружину бл. п. дир. І. Бабія, ком. Кособудського й О. Куца та акти з процесу цього останнього в Луцьку. Щож торкається т. зв. архіву Сеника, то предсідник дозволив, що дозволив зробити з нього відпис. Інші доказові внески трибунал відкинув.

На лаві сидять усі підсудні, на салі публики дуже мало, сама рідня підсудних і кількох поліцаїв та поліційних аґентів.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

У пятницю докінчив зізнавати поліційний аґент *А. Фіц.* На початку своїх зізнань подав, що зв'язком між Карпинцем та ін. чл. ОУН, які працювали у Кракові і Бандерою у Львові була п-а Хомяківна. Підс. Коцюмбас — зізнав свідок — признався на поліції до приналежности до ОУН, кажучи, що туди втягнув його підс. д-р Гнатевич у 1933. р. Про підс. Малюцу і Спольського свідок може сказати лише те, що вони теж признались до приналежности до ОУН. Про організаційні магазини і „хати" свідок нічого не знає. На питання прокуратора свідок подав, що Бачинський не був конфідентом поліції. Тому після його вбивства справу розглядала кримінальна поліція, не політична. Далі оповідав про свою стрічу з бл. п. дир. І. Бабієм, до якого зайшов до ґімназії по інформації у справі одного ученика, якого поліція підозрівала у приналежності до ОУН. Одначе дир. І. Бабій ніяких інформацій не дав крім тієї, що цей ученик дійсно ходить до ґімназії. Свідок знає, що дир. І. Бабій напоминав Лемика, щоб політикою не займався, лише вчився, тоді буде добрим українцем. Опісля низку питань поставили свідкові підсудні: Миталь, Бандера, Стецько і Качмарський та обор. д-р В. Старосольський. На питання підс. Ст. Бандери, чи дир. І. Бабій намовляв Лемика, щоб став конфідентом поліції, свідок заперечив. На дальше питання цього підсудного до свідка, чи знає щось про вбивство Гука і Березинського та про процеси в цій справі, коли то поліційні аґенти заявляли, що оба ці вбиті не були теж конфідентами, свідок відповів, що не памятає. Свідок заперечив теж, щоб з доручення львівської поліції поліція у Тчеві слідкувала за підс. Бандерою підчас поїздки до Данціґу. Тут підс. Бандера виясняв, що підчас їзди до Данціґу — придержала його поліція у Тчеві та подала вказівки, як поводитися, щоб не попасти в руки німецької поліції. Підсудний прийшов до переконання, що за ним слідкує поліція. По приїзді до Данціґу — каже підс. Бандера — він зорієнтувався, що дійсно за ним слідкує поліційний аґент, але всеж таки йому вдалося тоді висмикнутися зпід цієї „опіки". Вкінці підс. Бандера питаннями до свідка виясняв, що на поліції не признався до ОУН, хоч тоді його переслухувала поліція без перерви 5 днів і ночей, а св. Фіц сказав до підсудного, що він піде спати, якщо підпише, що належав до ОУН. На питання підс. Миталя до свідка, чи підчас свого переслухування на поліції зізнав, що по вбивстві мін. Перацького був проти яких небудь замахів у Львові, бо українці сподівалися другої пацифікації — свідок мовчить.

На питання обор. д-ра Старосольського, чи підс. Стецько признався до приналежности до ОУН — свідок сказав: ні!

Питання підс. Я. Стецька предсідник відхилив. Тоді підс. Стецько подав, що за спосіб переслухування його на поліції, він вніс проти свідка зажалення. Прокуратор заявив, що за це ведуть проти підсудного слідство.

Підс. Качмарський теж ставив питання до св. кажучи, що свідок його не переслухував. Св. Фіц це заперечив.

Після того на салю ввела поліція арештованого *Дмитра Сусіка,* який зізнав, що з ним мешкав перед убивством дир. Бабія під фальшивим прізвищем М. Цар.

Св. Адріян Горницький, теж арештований, відмовив відповіди на питання, чи він організаційно стрічався з Малюцою і зі Спольським. М. Цара знав і заявив, що це був найкращий хлопець, якого колинебудь знав. На дальше питання предсідника свідок знову відмовив зізнання і після того предсідник казав відчитати зізнання цього свідка зі слідства, які по відчитанні свідок осудив.

По півгодинній перерві зізнавав *св. Ромуальд Новачевський,* поліційний аґент. Казав, що оглянув вулиці, якими утікав убивник дир І. Бабія М. Цар. Опісля переслухував його у шпиталі таким чином, що на питання, писані на картках, М. Цар давав відповідь теж на письмі.

Свідок Ванда Кльоватова, старша жінка, полька, на питання предсідника, чи є кревною якого підсудного, відповідає: „Борони мене Боже" (на салі сміх!). Свідок зізнав, що в неї на помешканні мешкав Дмитро Сусік, а з ним який місяць перед убивством дир. І. Бабія молодий мужчина, який був замельдований. На поліції пізніше пізнала в фотографії, що це був М. Цар.

З черги складав зізнання *св. Франц Бобяж,* поліційний аґент зі Львова. Зізнав, що підс. Івасик мав привезти літературу і вибухові матеріяли з Кракова. Подав кілька подробиць про побут М. Цара у Львові і про свою поїздку до Ордова у справі сфальшованого документу тотожности. На місці в Ордові свідок переслухав інформативно кілька осіб і тоді довідався про ролю підс. Рачуна. Підс. Івасик заперечив, щоб колинебудь віз з Кракова літературу, але свідок обстоював далі при своїх зізнаннях.

По кількох питаннях обор. д-ра Е. Давидяка і д-ра В. Старосольського на салю ввійшов черговий *св. О. Яськів,* управитель друкарні. Зізнав що 12. травня 1934. р. прийшла до його друкарні невідома молода панна і довідавшись, що там друкується часопис „Праця", заплатила передплату. Одночасно ця панна попросила свідка, щоб він переховав на часок пакунок, бо дуже гарячий день і тяжко з пакунком ходити. Не минуло 15 хвилин і в друкарні наступив вибух, від якого повилітали вікна, а з шафи, на якій був пакунок, не лишилося ні сліду (предсідник і судді та публика сміються). На дальше питання предсідника свідок зізнав, що панночка, яка принесла пакунок, була високого росту бльондинка. Перед її приходом раніше приходила двічі до друкарні у

ції справі якась панна та один мужчина. Предсідник казав встати всім трьом підсудним: Зарицькій, Федаківній і Свєщіцькій, але свідок рішуче заперечив, щоб хтонебудь з них трьох приходив до друкарні з пакунком. — По питанях прокуратора кілька питань до свідка поставив підс. Бандера. Свідок відповідаючи вияснив, що дійсно на часописі „Праця" була якийсь час оповістка, що адреса редакції та адміністрації міститься у друкарні. Одночасно додав, що власником був Личковський, зам. при вул. Кохановського і туди свідок висилав усю пошту та час. „Праця".

Св. Юліян Бугайський, поліц. агент подав опис убивства дир. І. Бабія і куди втікав убивник.

Св. Казимир Смеля, абсольвент фільософії, оповідав, як хотів запізнатися на вулиці Крашевського і Кляйнівській з підс. Федаківною. Коли на доручення предсідника підс. Федаківна встала свідок привитав її легким поклоном і словами: „Дзєнь добри, пані". Далі свідок зізнавав, що підс. Федаківна йшла вул. Крашевського з якимсь мужчиною, який прощаючись передав підсудній скіряну, доволі стару течку. **На питання предсідника ствердив, що по вигляді течки не можна було пізнати, чи в ній що є і додав, що цієї течки не міг би пізнати.** На вул. Сикстуській прилучився до свідка ще один старший від нього мужчина. З його поведінки свідок зміркував, що він теж хоче познайомитися з підс. Федаківною. Тому оба вони мандрували за підс. Федаківною вул. Сикстуською вдолину, вул. Леґіонів, Коперника, Словацького, знову на Сикстуську і підвели її до камениці, де вона мешкала. Там з підс. Федаківною пішов на гору сходами цей другий мужчина, а свідок залишився на долині. Тоді почув слова підсудної, що вона арештована. Незабаром підсудна зійшла з цим невідомим мужчиною на долину і звідтіля всі троє пішли вул. Сикстуською до гори. Тоді підс. Федаківна була схвильована. У брамі при вул. Сапіги свідок попросив за леґітимацією у підсудної, з якої довідався як вона називається. Одночасно заглянув до течки, в якій були три якісь старі заржавілі барахла. Свідок додав, що лише якийсь оптиміст міг би назвати ці барахла револьверами. Тому, що підс. Федаківна плакала, принагідний товариш заявив, що течку забере від підсудної і ці барахла викине в сніг. Сам свідок відпровадив ще кілька кроків підсудну і попрощався з нею. Свідок заявив, що не пригадує собі прізвища свого принагідного товариша.

На питання **обор. д-ра В. Старосольського,** чи свідок усе домагається леґітимації і каже отворити собі течку, як хоче познайомитися з панною — свідок замнявся і мовчав. Не дав теж відповіди на питання цього ж оборонця, яким чином попав на листу прокураторських свідків.

Після цього предсідник відложив розправу до суботи 9. год. рано.

НОВИНКИ.

— **На вітраж Успенської церкви** зложила в Адмін. „Діла" п. Олена Бурачинська 20.— зол.

— **Живець Черче, вілля „Надія"** — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2249 1—8

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Приймає футра на перехowання літом. 10—?

— **Комітет допомоги вдовам і сиротам по священниках** уладжує в неділю дня 14. ц. м. вуличну збірку й просить Вп. Громадянство о ласкаві жертви. 2254

— **Вся українська молодь проводить літні ферії у таборах,** організованих комісією виховних осель і мандрівок молоді при українськім Товаристві Охорони Дітей і Опіки над молоддю. Там, при дбайливій опіці серед гірської природи набере сил до цілорічної праці. Висилайте дітей до літніх таборів! Пишіть за інформаціями: Львів, Чарнецького 26, І. бр. парт. Речинець зголошень минає з днем 15. червня. Пізніші зголошення лише в міру вільних місць.

— **Сходини в шкільній справі на Личакові.** Організація Українців міста Львова Личаківської дільниці скликує сходини в шкільній справі, які відбудуться в неділю 14. червня в год. 6. веч. у домівці при вул. Крупярській.

— **„Румунські, угорські і чехословацькі дошкілля на основі споминів з подорожі"** — це тема відчиту, що його виголосить п. Марія Пастернакова, педаґ. референтка Товариства „Українська Захоронка" у Львові, дня 15. травня ц. р. в год. 6. вечором у домівці захоронки при вул. Руській ч. 3. Виділ Товариства запрошує на цей вечір своїх членів і зокрема усіх тих, що цікавляться дошкіллям.

— **Кінцевий іспит у Торговельній Школі Рідної Школи у Львові** відбувся у днях 8. і 9. ц. м. Його зложили з додатнім вислідом отсі учні (учениці): Бальбірер Ірина, Бурка Олена, Венґжиновський Гриць, Гумінілович Катря, Ґапа Василь, Данилович Олекса, Думанський Степан, Когут Богдан, Когут Тарас, Козоріс Степан, Король Микола, Коростіль Ольга, Лабка Марія, Лемковський Володимир, Лучечко Григорій, Пакош Корнило, Походжай Стефанія, Скоцень Осип, Сухінська Ельза, Тишковська Ярослава. Дві учениці репобовано на один рік.

— **Т-во популярних і наукових викладів ім. П. П. Могили** лаштує на неділю, 14. ц. м. в салі Української Бесіди академію в честь Т. Шевченка з такою програмою: Вступне слово — д-р І. Свєнціцький. Про Шевченкову містерію „Великий Льох", Шевченко: „Чи то на те Божа воля?" рецитація — Люба Соботівна. Запорожці в історичних поемах Т. Шевченка — Денис Лукіянович. Шевченко: „Чернець" рецитація — Льонгин Герман. Початок год. 12. Вступ вільний. Добровільні датки приймають; для молоді і студентів від 10 с.

— **Фахова жіноча школа „Труд"** у Львові вшановує в неділю 14. ц. м. в салі Української Бесіди (вул. Рутовського 22) концерт для вшанування памяти Івана Франка. Початок год. 18. Вступ за добровільними датками.

— **Границі української національної території в порівнанні з границями інших народів.** На таку тему виголосив д-р Карло Леш, директор інституту для студій заграниці, виклад у німецькій мові 12. ц. м. в українськім науковім інституті в Берліні.

— **Конфіската „Ниви".** „Нива", часопис присвячений церковним і суспільним справам, число за травень, підпало конфіскаті за статтю у відділі „З голосів преси" під наголовком: „Православна Церква в Польщі про своє положення".

— **Іспит зрілости в приватній коедукаційній ґімназії „Рідної Школи" в Тернополі** відбувся 4. і 5. ц. м. під проводом п. Вавжинька Мазура, директора держ. ґімназії в Збаражі. До письменного іспиту зрілости приступило 9 абітурієнток, з яких 3 репробовано. Устний іспит зрілости склали: Вовк Анна, Захарків Олена, Дмитровська Степанія, Кобиляр Олена, Колтун Софія і Сіяк Оксана Іванна.

— **Ще один костел у Львові.** Міська рада у Львові ухвалила подарувати відповідну площу під будову нового костела на Богданівці. А комітет будови церкви на Замарстинові чекає вже близько десять літ, щоб могти обняти в посідання площу, признану давнимдавно під будову церкви на тому передмісті... Чи не дві мірки?

— **Перебудова Личаківської вулиці.** З днем 15. ц. м. на час перебудови їзді і трамваєвих шляхів на горішній вул. Личаківській буде здержаний трамваєвий рух від вул. Св. Петра до личаківської рогачки. Одночасно вози лінії „3" замісць до вул. Личаківської будуть доїздити тільки до личаківського цвинтаря.

— **На засіданні міської ради у Львові** 11. ц. м. президент д-р Островський подав до відома що управа міста пропонує надати президентові Річипосполитої Мосціцькому почесне громадянство. Справу вирішать на черговому засіданні ради. Крім того рішено затягнути позичку 160 тисяч зол. на будову другого шляху трамваєвої лінії на вул. Понінського і 300 тисяч зол. на розбудову міської каналізації.

— **Направа доріг.** Жидачівський повітовий виділ орухомив на більші розміри дорогові роботи, як відбудову поверхні на воєвідській дорозі Розділ-Розвадів на просторі кільканацятьох км., відбудову державної дороги біля Миколаєва н. Д. та відбудову повітової дороги Долге-Монастирець на просторі кількох км. Орухомлені будуть також роботи при будові хідників у Жидачеві, Роздолі і Миколаєві.

— **Злодії перевели „ревізію" у купця.** До мешкання купця Герша Мітельмана при вул. Бема у Львові прийшли вечором три мужчини, з яких один був одітий в однострій поліційного старшини. Мітельман був занятий численням грошей на столі та укладанням у рульони. Гості заявили, що прийшли зробити ревізію, бо Мітельман займається протизаконно торговлею чужими валютами та переховує комуністичну бібулу. Надармо купець переконував, що те все неправда. Незнакомі перетрусили ціле мешкання, всі сховки, навіть кишені старих убрань, але не знайшли нічого. Тоді „комісар" сконфіскував усі гроші, які в сумі 1.700 зол. застав на столі, запечатав у куверті і звелів купцеві збиратися та йти разом з ними на поліцію. Заки він зібрався, всі три мужчини вийшли на вулицю, мовлячи, що зачекають на нього. Колиж за кілька хвилин купець вийшов, переконався, що став жертвою спритних грабіжників, які від'їхали чимскорше автом, що на них ждало.Повідомлена про все поліція глядає тепер за ними

— **Нова гута скла.** Коло залізничої стації Пісочна на лінії Львів—Стрий приступила фірма „Анкляр" до будови скляної гути, що буде затруднювати коло 100 робітників.

— **Реґуляція рік.** У виконанні цьогорічної програми меліораційних робіт у станиславівському воєвідстві буде переведена на терені жидачівського повіту реґуляція рік Вовні та Кіни з дoпливами. Меліорація передбачує реґуляцію або місцеве обвалування тих рік та відводнення або наводнення більших ґрунтових просторів.

— **Світильний ґаз одержить місто Жидачів.** Фірма „Ґазоліна", продовжуючи ґазовий руроґяг із залізничої стації Гніздичів-Кохавина до Ходорова, переведе його крізь терен Жидачева. Місто одержить дешеву енерґію світла й тепла.

— **Краєва хроніка.** В Делятині арештовано Александра Дімітрієва, б. капітана царської армії й сина російського ґенерала, під закидом крадежі біжутерії на шкоду кс. Щебовського. — В Журавні пов. Жидачів наслідком родинних непорозумінь повісився у стодолі свого батька 18-літній Іван Табака. — В кольонії Ґранатів пов. Горохів три хлопці знайшли в полі артилерійську ґранату, яка вибухла й одного з них убила а інших ранила тяжко. — В Суходолах пов. Броди підчас забави в будинку „Товарження школи людовей" вбито Влад. Хлопецького і тяжко ранено Ф. Баковського. — В Ямниці пов. Станиславів умово хорий Павло Пащук підпалив господарства Доці Пашків і Марії Кущніренко, що погоріли до тла. — В Залізцях пов. Зборів завалився старий дім Гр. Матвійкова, вбиваючи 7-літнього хлопця Юліяна, що сховався там перед дощем.

— **Через дівчину.** В Рошневі пов. Товмач на весіллі Семена Боднара прийшло між парубками до бійки за дівчину. В часі бійки Северин Осташ і його товариші змасакрували жахливо Петра Місюру. М. ін. розпороли йому живіт так що вийшли з нього кишки. Раненого перевезено у грізному стані до станиславівського шпиталю.

— **Передовик поліції дефравдантом.** Перед окружним судом станув передовик 8-го пол. комісаріяту Йосиф Пайтар під закидом грошевих зловживань. Будучи референтом старостинських справ, стягав грошеві кари й гроші присвоював собі. Пайтара засуджено на півтора року вязниці.

— **Всюди винні українці.** В селі Уклай на пограниччі нешавського повіту в Познанщині 30-літній Вільгельм Лешнер, німець, посварився зі своїм односельчанином Яковом Шварцом з причини купна коней. Від сварки дійшло до бійки, причому Шварц пробив ножем на смерть Лешнера. Як твердить варшавський „Час", Шварц є українцем (?) і прийшов після війни із Сх. Галичини. Ще трохи, а всі злочини в цілій Польщі походитимуть тільки від українців.

— **Індіяни вбили місіонарів.** Як повідомляють з Ріо де Жанейро, трьох англійських місіонарів, що вибралися в глибину Бразилії, вбило одно з індіянських племен.

— **Різні вістки.** Хмаролім знищив вірменське місто Ерзерум, причому кількасот домів завалилося і поплило з водою. — На лінії Неаполь—Ноля перевернувся залізничий потяг, причому три вагони розбилися й погибло 15 пасажирів. Коло 200 осіб є ранених. — В Німеччині є 6.500 інжинірів без праці. — На пляжі в Джорджіо впав гидроплян, що вилетів із порту Галіпі, причому два офіцири погибли, а два тяжко потовклися.

— **В звідомленні з віча в Добромилі,** що було поміщене в „Ділі" ч. 125 кінець передостаннього уступу можна розуміти так, що добромильський староста не приняв пос. Тершаківця, а тільки заступник старости. Уступ цей звучить: „У повищих справах пос. Тершаковець інтервеніював у старостві, але в бюрі приняв його заступник старости, який не міг дати вияснення". Тимчасом тільки через відсутність старости, котрий був при поборі новобранців, приняв посла Тершаківця заст. старости.

— **Справлення помилки.** У звіті зі Заг. Зборів Т-ва „Просвіта" вкралася друкарська помилка у письменній заяві ред. Павлова. І так у 34 рядку 1 шпальти на 6-ій сторінці надруковано помилково: „у Нагуєвичах був як гість, побачив, коли комуністи потоптали тризуб, а має бути: у Нагуєвичах був як гість, **не бачив**, коли комуністи потоптали тризуб.

Зі судової салі.

ПРОЦЕС ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О. У. Н. У ЛЬВОВІ.

Перед трибуналом присяглих у Львові станули дня 10. ц. м. **Петро Максимець** зі Спасова, **Іван Бойко** з Тартакова, **Володимир Андрущак** з Лещатова й **Омелян Олесько, Дмитро Олесько** та **Іван Семенюк,** усі з Лещатова, сокальського повіту, обвинувачені за злочин з арт. 97 к. з. Проводив трибуналові суддя Міхале, вотували суд. **Бочар і Німентовський,** обвинувачував прок. **Лашкевич,** перших трьох обвинувачених боронив адв. **д-р Степан Шухевич,** других трьох **адв. д-р Лев Ганкевич.**

Причиною арештування тих 6 обвинувачених була ревізія у Сильвестра Дещиці в Спасові, де найдено літературу ОУН, рапорти поодиноких громад, списи членів ОУН, усілякі рахунки й інші записки. Арештований Сильвестер Дещиця втік з поліційного арешту по першім його переслуханні і за ним розписано гончі листи.

Обвинувачені Максимець, Бойко й Андрущак не признались ні в доходженнях ні у слідстві до приналежности до ОУН, оба Олеськи і Семенюк признались в доходженнях, що є членами ОУН, але потім відкликали це у слідстві.

Не можна не згадати деяких моментів з цієї розправи. І так коли Петро Максимець, слуханий на розправі, зізнав, що не знає, які цілі має ОУН, то прокуратор заявив, що це дивно, що Максимець не знає, які цілі має ОУН, а каже, що є українцем; чому не зізнав, що є русином? — Зновуж обв. Семенюк сказав, що часописи читав, але політикою не займався; тоді почув запит, чому читав ґазети, як не займається політикою?

Слуханий як свідок Станислав Кузьміцький, кт. пост. слідчої служби в Сокалі, зізнав, що в цілому сокальському повіті сильні впливи ОУН, яка старається здобути всі економічно-просвітні т-ва повіту; льояльні є тільки старорусини. Питання оборони до свідка, чи відома йому роля тих „льояльних старорусинів" до революційного визвольного польського руху, якому проводив пок. маршал Пілсудський, трибунал ухилив.

По доказовім поступованні трибунал поставив питання з арт. 97 к. з., а оборона внесла на поставлення евентуального питання 155 § 1 к.з. Трибунал по нараді допустив це евентуальне питання, але 155 § 2 у відношенні до всіх обвинувачених, крім Андрущака.

Присяглі у своїм вердикті **признали винними злочину з арт. 97 Андрущака і Бойка, решту обвинувачених з арт. 155 § 2.** Трибунал на підставі того вердикту видав присуд, яким засудив Івана Бойка на 6 років вязниці, а з пристосованням амнестії на 4; Володимира Андрущака на 5, з прист. амнестії на 2 роки 6 місяців; Петра Максимця й Івана Семенюка по 2 р. 6 м., ам. 1 р. 3 м.; обох Олеськів по 3 р., ам. 1 р. 6 м. Розправа скінчилася в 2. годині вночі.

ВІДГУКИ ДНЯ

Ювилей „України".

Нині святкує Спорт. Т-во „Україна" своє 25-ліття. Кажуть, навіть ювилейний альманах видає. Тому, що мене не просили до участи в альманаху, мушу хвалити себе у „Відгуках дня". А думаю, повинні були. Адже я вже в 1912. р. видер „Україні" мистецтво в диску для Перемишля, а в 1914. р. видер Перемишлеві мистецтво в диску і кулі для „України".

Гей-гей! Які давні то вже часи! Аж стидно признатися... Але з огляду на ювилей — треба.

1912 рік.

„Сянова Чайка" вислала з Перемишля Черника, Талпаша, Долинського і мене на змагання до Львова. Їхали ми з великим страхом (Львів — не щобудь), а верталися з великою славою. (Овва! Що таке Львів!) Черник і Талпаш взяли перші нагороди в ратищі, я і Долинський у диску. До того дружина копаного мяча „С. Ч." виборола розіграву.

Успіх на цілій лінії.

Вернулись ми до Перемишля горді, як абітурієнти, зарозумілі, як панове зі Львова і стали героями дня. Навіть учителі не питали нас цілий тиждень. Тільки один математик викликав мене зараз на другий день і:

„Диск, що важить 2 кільограми, вилітає під кутом 45% зі скорістю 15 м. на секунду. Як далеко полетить диск?

Я стояв, думав, кусав замісць нігтя крейду і пішов на місце, не розвязавши задачі.

Та чи могла ще одна двійка з математики затемнити горизонт моєї спортової слави?...

1914. рік

Холодні мури Духовної Семинарії у Львові закрили перед очима питомців січово-сокільський здвиг. Молоді хлопці вертілися, як мухи в окропі, так хотіли бодай одним оком поглянути на те, що Галичина придбала за пів століття тяжкої праці. Але ректорат заборонив вихід, бо були якісь непорозуміння в полевим богослуженням.

Один мій товариш виліз на семинарську дзвіницю, але служба доглянула і бідолаху стягнули звідтам, списали протокол та виключили з семинарії.

До мене зголосилися на розмову якісь люди. Виходжу до розмовниці — Черник, Перфецький, Мацюрак і ще хтось.

— Слухай! — кажуть. — Ти мусиш завтра брати участь у змаганнях. Перемишль знов готов узяти нагороди. Мусиш помогти.

— Не вільно. Не пускають.

— То вступи!

І я вступив. Таки зараз в розмовниці зійшов, „зложив поясˮ і подякував за хліб, за сіль.

На другий день у барвах „України" виступив проти Перемишля і „Сянова Чайка" віддала свої мистецтва. Дістав я тоді дві золоті медалі і червону рожу. Медалі від Здвигового Комітету, а рожу... Може й забули Ви вже про це, Шановна Пані!

*

Двацять два роки минули з того часу — шмат життєвої дороги. Були потім ще інші рожі, але жодна з них не дала стільки вдоволення...

Мала тоді „Україна" три роки, нині має двацять пять. Були її членами Федь Черник, Олександер Перфецький, Андрій Зелений. Нині тільки спомин про них, а Федь Черник став патроном спортового клюбу...

Часи... Часи... *Галактіон Чіпка.*

ДИВОГЛЯДИ.

НЕРОЗГАДАНА ТАЙНА ДВОХ БЛИЗНЮКІВ.

Грецьке громадянство та грецька преса займаються живо подією, яка нагадує фільмовий сюжет або твори славного італійського драматурга Піранделя, що залюбки студіює випадки утрати памяти та роздвоєння особи. Два греки Гіполіт і Демостен Родостос були близнюками; були вони такі подібні, що їх рідна мама часто переміщувала їх. Демостен Родостос пропав пять літ тому підчас одної катастрофи в копальні сірки. Два роки тому в одній грецькій пристані віднайшли чоловіка, що виглядав достоменно так само. Рідня його та його брат Гіполіт ствердили, що це він — Демостен, брат, який загинув. Але сам він не знав про себе нічого, бо стратив память. З усієї його памяти залишилась тільки та одна частина, що звязана з його професією інжиніра. Він виступав як інжинір, спеціяліст-гірник. Це був один доказ більше для рідні, що віднайшла вона Демостена Родостоса. Його приняли назад до себе, кілька місяців годували та лікували і він почав нове життя у тій самій професії, але не мав якнайменшої свідомости того, що робив колись і чим був перед катастрофою. За якийсь час поліція звернула увагу на одну нову обставину. Між обома братами дійшло до якогось конфлікту; оба вони майже одночасно щезли; молодшого Гіполіта (бо навіть між близнюками є завсіди один молодший) не могли віднайти, а Демостен після тижня вернувся назад на своє місце до праці. Тимчасом виявилось, що той Демостен це вже не той пропащий за першим разом нещасний, який утратив усю память про своє минуле, а той, що памятає все і орієнтується якнайкраще у своїх копальнях. Таким робом виринуло підозріння, що Гіполіт підчас якоїсь суперечки вбив свого брата і почав виступати як Демостен тим більше, що він теж був інжиніром та орієнтувався у гірничих працях. На поліційних допитах Гіполіт відпекується всього і каже, що підчас того тижня, коли його не було, він пережиав якесь велике духове потрясення і наслідком цього память йому вернулась. Протестує при цьому, щоб його називати „Гіполітом", бо він Демостен. Мати обох синів, яка найкраще їх відрізняла, померла минулого року і суд не має найважнішого свідка. Думки братів поділені. Одного з братів нема. Як зветься той, що живе — невідомо і невідомо, чи вбив свого брата. Вся ця історія передана атенською пресою з фотографією Родостоса майже дослівно повторяє американську фільму, яку ми оглядали минулого тижня у Львові „Тайна чорної кімнати".

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Святочний концерт у честь Івана Франка. Було це мабуть перше в Тернополі свято для вшанування памяти І. Франка, а влаштувала його молодь гімназії Р. Ш. з приводу 20-тих роковин смерти Поета дня 10. ц. м. у просторій салі „Міщанського Братства". В цій саме салі перед 24 роками українське тернопільське громадянство в найвищому захопленні витало Франка, який на запрошення тутешньої філії Т-ва „Учительська Громада" відвідав Тернопіль і при цій нагоді відчитав у згаданій салі декілька пісень зі своєї поеми „Мойсей". Ті від того часу постать Франка відійшла для тернопільської громади немачеб-то в тінь і щойно наша рідношкільна молодь дня 10. ц. м. пригадала всім Того, що з Його духа печаттю піде український нарід у майбутнє столітть. На програму свята склалися: вступне слово уч. Б. Жуківського, реферат уч. VII. кл. Б. Будного про перше десятиліття діяльности Франка, продукції гімназійної симфонічної оркестри під проводом проф. Ю. Криха, мішаного хору під проводом дир. О. Бачинського, слідують деклямація і сценічна картина з поеми „Мойсей"", як центральна точка програми, під режисерською кермою учит. М. Левицької. Виконання окремих точок програми стояло, загально беручи, на високому рівні а подекуди було воно, як на молоді сили навіть знамените, так що у висліді свято осягнуло блискуче свою моральну ціль. Причинилось воно не тільки до поглиблення душевних звязків української молоді і старшого громадянства з духовістю Франка, але й піднесло високо в очах учасників прапор нашої рідношкільної установи, якої внутрішня виховна праця заслуговує на щиру вдячність громадянства. в.

Спорт.

ЗАМІСТЬ ДОВБУША ГРАТИМЕ СЯН?

В останній хвилині довідуємося, що I. дружина чернівецького Довбуша таки не приїде на ювилейні змагання України, бо румунська влада не дала грачам Довбуша пільгових пашпортів, тільки зажадала за пашпорти довної такси в круглій сумі 3.000 п. золотих. Тому Видїл України поробив ще нині усі можливі заходи, щоб у турнірі взяв участь, замість Довбуша, перемиський Сян. І з цією метою виїхав нині передполуднем представник України автом до Перемишля з відповідним письмом від своєї спортової магістратури. В крайнім випадку, якщо приїзд Сяну був би неможливий, виставить Україна до змагань свою відповідно скріплену II. дружину. Отже ювилейний турнір 4 дружин відбудеться напевно

ЛЬВІВ. УКРАЇНА II. — ЛУГ II. 7:1.

ЛЬВІВ. УКРАЇНА III. — ЛУГ II. 6:0.

Обі лугові дружини, хоч грали на своїм грищі виявились у порівнанні до резерви та юніорів України дуже слабими і в нічому не дорівнювали своїм противникам. Тому і юніори України і Україна II. перемогли легко луговиків, при чому в обох метчах голями поділились майже всі грачі з нападу. Видців до 300.

МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Лехія — Р. К. С. 4:1 (2:1).

ЛЬВІВ. Гасмонея — Ресовія 4:0 (1:0).

ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Чорні 3:1 (3:0).

ЯРОСЛАВ. Погонь І Б — Огніско 6:1 (3:1).

По цих змаганнях у першій групі веде перемиська Польонія, у другій — перемиський Чувай.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

СТАНИСЛАВІВ. Погонь (Львів) — Ревера 7:0 (2:0).

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

WOJSKOWY PRZEGLĄD SPÓŁDZIELCZY. Warszawa, 7. czerwca 1936. R. XV. № 11—12.

PRZEMIANY, miesięcznik społeczny młodych. Warszawa, 25. maja 1936. R. III. № 5.

URANJA, czasopismo Polskiego T-wa Przyjaciół astronomii. Lwów, czerwiec 1936. R. XIV. № 3.

RYCERZ NIEPOKALANEJ. R. XV. Nr. 6 (174). Czerwiec 1936.

SLOVANSKY PREHLED. Praha, kveten 1936. R. XXVIII. Cis. 5.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome, mai 1936. A. VXVII. № 5.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СТАНИСЛАВІВ:
13. VI. Циганський Барон.
14. VI. Гори говорять.

Великий Театр:

Субота 13. VI Театр „Редута" Виступ Олександра Венгерка „Вояк і герой".

Неділя, 14. VI. год. 3. поп. Аб. 16. Ціни найнижчі „Неоправдана година"; год. 8. веч Театр „Редута" Виступ Олександра Венгерка „Вояк і герой".

Театр Ріжнородностей:

Субота, 13. VI. год. 8. веч. Аб. 19 „Гарна історія" Виступ Софії Чаплінської".

Неділя, 14. VI. год. 8. веч. Аб. 19. „Гарна історія" Виступ Софії Чаплінської".

Кіна.

АПОЛЬО: „Вальс для тебе" комедія.
АТЛЯНТИК: „Великий чарівник".
ВАНДА: І. „Секвоя", II. „Віденські ночі".
ҐРАЖИНА: „Анна Кареніна" з Ґретою Ґарбо.
КАСІНО: „Я хотів би, та боюся" (Секе Саказь).
КОПЕРНИК: „Весь Париж співає".
МАРУСЕНЬКА: „За гріхи".
МІРАЖ: „Світ сміється", „[illegible]" з Флипом і Флапом.
МУЗА: „Бавити".
НАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Шангай".
ПАН: „Китайські моря".
СВІТ: „Циганський барон".
СТИЛЕВЕ: „Бабуня". ревія „Гуляш з капустою".
ТОН: „Срібні остроги" (Бук Джонс).
УТІХА: „Гіркий чай ген. Єна".
ХИМЕРА: „Химери гарної жінки".

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Давос (Швайцарія).

Закордонне радіо.

Субота, 13. червня 1936.

Відень (506,8) 15.40 Концерт хору, 19.25 „Дер Растельбіндер" оп. Легара, 23.10 Скрипка, **Братислава** (298,8) 10.15 Сольо на гармонії, 19.30 „Мій братчик" оп. Л. Фаля, **Кошиці** (259,1) 15.00 Концерт, 17.25 Оп. арії Моцарта, 18.00 Концерт шк. хору, **Прага** (470.2) 12.35 Сальон. музика, 16.05 Танк. музика, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Симф. музика, 15.00 Авд. для дітей, 20.15 Опера, **Білгород** (437,3) 13.15, 16.20, 19.50 Нар. пісні й танки, 18.30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 8.30 Розр. концерт, 12.00 Веселий концерт, 19.00 Солісти, 20.10 Зі світа опери, орх., солісти, **Кенігсвустергаузен** (1571) 12.00, 14.00 Музика 18.00 Нар. пісні й танки, 19.00 Розр. музика, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 15.15 Нові колискові пісні, 19.40 Три Шубертові менуети, (форт.), **Будапешт** (49,55) 12.05 Форт. ресітаљ, 12.45 Сальон музика, 21.10 Музика ріжних народів, 22.40 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Концерт, 20.45 „Тоска" оп. Пуччінія, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика, 21.20 Симф. джез.

Неділя, 14. червня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Орх. концерт, 12.55 Розр. концерт, 14.30 Австрія у співі й танку, 16.20 Шведські пісні, 18.30 Бетовенівський концерт, **Кошиці** (259,1) 18.00 Нар. пісні, **Прага** (470.6) 9.10 Діточі пісні ріжних народів, 17.40 „Хусточка королеви" оп. Штравса, 20.05 Чеські пісні, кантата Сметани, 21.00 Концерт **Париж** (1648) 14.45 Симф. музика, 19.00 Гіньоль де Парі, сценка, 19.30 Словно-муз. авд., 20.00 „Флерет" оп. Офенбаха, 20.45 „Зиґфрид" драма Ж. Жироду, **Білгород** (437,3) 11.00 Концерт студентів муз. школи, 16.00, 23.00 Нар. пісні, 20.00 „Терезина" оп. Штравса, **Берлін** (356,7) 10.00 Музика, 16.00 Концерт, 19.00 Камер. концерт, **Кенігсвустергаузен** (1571) 10.30 Фантазії на органах Вірліцера, 15.15 Пісні, 18.00 Мельодія та ритм, **Мінхен** (405,4) 10.30 Розр. музика, солісти, 14.45 Концерт мандолінистів, 20.00 Пробоєвики, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт професорів муз. академії. 15.50 Концерт оп. орх., **Міляно** (3682) 12.20 Форт. ресітаљ, 20.35 Камер. концерт, 22.20 Орх. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Розр. програма, 20.45 Вечір Доніцетія.

Львівське радіо.

Субота, 13. червня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма, Трохи інформацій, 8.00 Для школи, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика, 12.50 Домашнє господарство, 12.55 „Весна та графомани" вес. фейлетон Генр. Збєжховського, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Весела авдиція для дітей: Музика прийшла до нас, 16.00 Концерт солістів (Д. Слечковська сопр., віольончеля), 16.45 Господарське значіння моря, 17.00 Новини з гр. пл., 17.50 Гутірка про Вишенщину, 18.00 Сільва ревум, 18.05 Спів. ресітаљ Ванди Коритко (сопр.) у супр. фортепіяну (у програмі „Плач Ярославни" з оп. Бородіна „Князь Ігор"), 18.25 Львівський актуальний фейлетон, 18.30 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Легка музика, 19.45 Данів хор співає пісоньки, 20.15 Мистецтво зпід стріхи, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скрипкові твори в супр. форт., 11.30 „Продам камінь" гумореска, 22.00, 22.05 Спортові вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Неділя, 14. червня 1936.

8.00 Ранішня авдиція, 8.55 Програма, 10.30 Хвилина Ф. Мендельсона з гр. пл., 11.45 Клопоти архитекта, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок, орх., солісти; у перерві ок. год. 13.10 „Ця третя" нов. Г. Сенкевича, 14.30 Ведено бухгальтерію в господарстві, 14.40 Трансмісія зі зїзду 25-ліття Союзу Кооп. „Сполем", 15.10 Легка музика з гр. пл., 15.30 Реклям. концерт, 15.40 Котра з них співає найгарніше, 16.30 Спортовий репортаж, 17.00 Тисяча танків музики, 17.43 Театр Уяви: „Останній поворот", 18.20 „Свояк із Гонолюлю" оп. Кінеке, 19.55 Літер. новини, 20.40 Політичний огляд, 20.20 Концерт хорів, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Форт. ресітаљ, 22.00 Ситківкові мистецтва, 22.20 22.21 Спортові вістки, 22.30 Легка й танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Радіокутик.

СУДОВИЙ ПРИСУД У СПРАВІ КРУЖКІВ.

Трибунал у Філядельфії видав недавно присуд, згідно з яким артистові прислуговує право власности до награних ним кружків. Надавання цих кружків через радіо без уповаження артиста нарушує авторське право.

Мотиви присуду такі:

1) Виконавець має право власности у відношенні до інтерпретації відтворюваних ним творів.

2) Надавання через радіо кружків без уповаження виконавця нарушує права авторської власности.

3) Тут заходить випадок неморальної конкуренції, бо надавання кружків створює конкуренцію артиста по відношенню до самого себе.

РІДКИЙ РАДІОВИЙ КОНЦЕРТ.

В найближчому часі чеська радіостанція в Братиславі має намір надати один з найдивніших концертів, які досі виконувано в радіо.

Це буде концерт на інструментах, що походять із діювіяльної доби, тобто нараховують коло 30 тисяч літ свого віку.

Ці інструменти знайдено на Моравії підчас розкопок.

З початку думали, що барабан був першим музичним інструментом людства. Одначе пізніші розсліди ствердили, що людина ще перед винаходом барабана грала на пищалках і сопілках, які робила часто з кісток передісторичних звірят.

Засадничо, такі примітивні інструменти дозволяють віддавати дуже обмежену кількість тонів. Знаючи, як складні мельодії уміють заграти на найпростіших інструментах люди, що стоять на низькому рівні культури, можемо припустити, що в діювіяльній добі людина вміла видобути з простої сопілки велику скалю тонів.

БІРЖА.

Варшава 12. 6. (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.95, 90.08, 89.72, Берлін 213.98, 212.94, Данціг 100.20, 99.80, Голяндам 359.60, 360.32, 358.58, Копенгаген 119.69, 119.11, Льондон 26.75, 26.82, 26.68, Ню Йорк чеки 531 і 7/8, 533 і 3/8, 530 і 1/4, Ню Йорк каб. 532, 533.25, 530.75, Осльо 134.73, 134.07, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.95, 22.02, 21.94, Стокгольм 138.00, 138.33, 137.67, Відень 99.20, 98.80, Італія 42.70, 41.80, Гельсінки 11.79, 11.82, 11.76; Еспанія 72.70, 72.40, Монтреаль 5.30.50, 528.

Гроші.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89·08—89.70. Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канадійські 5·30 — 5.26, Фльорени голянд. 360.00 — 360.32 — 358.60, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 172.24 — 171.40, Фунти англ. 26.82 — 26.66, Гульдени гданські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.70—19.30, Корони данські 119.69, 118.85, Корони норв. 134.73—133.75, Кор. шв. 138.33—137.35, Ліри італ. 35—33, Марки фін. 11.82—11.60, Марки нім. 135 — 130, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 143—138.

Акції.

Банк Польський 104, Цукор 29.50, Вугіль 15.50—15·75, Ліпьпоп 13.25—13.75—13.50, Моджеїв 6.25, Островець 32.25, Стараховичі 35.30, 35 50.

Папери.

3-прц. інвест. 1. ем. 63.75, серії 85.00, 2. ем. 69.50, серії 85.00, 5 конверс. 52.75, 6 дол. 76.25, 7 прц. стаб. 57—57.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12-го червня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десерового бльок без опакування	1.95	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.00	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає начет	2.00	„
1 л. молока	0·13	„
1 к. яєць	2.60	„

Тенденція на масло і на яйця сильна, на молоко удержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3):

Кури мол. товсті без остріг 1. кл. 1.15 зол.
Курята молоді товсті 1. кл. 1.75 „

Приймає кури в необмеженій кількости. Курята приймає від 60 дк. ваги в гору. Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

ОПОВІСТКИ.

Надзвичайні Загальні Збори Української Політичної Еміграції відбудуться 14. червня ц. р. в малій салі Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові при вул. Шашкевича 5 в годині 9. рано з такою програмою: 1) Затвердження протоколу попередніх Надзвичайних Загальних Зборів. 2) Справа застосування Т-ва допомоги еміґрантам з Великої України до протесту проти виступу „Нової Зорі" до бл. п. Головного Отамана Симона Петлюри. 3) Біжучі справи. — **Управа відділу УЦК.** 2251

В Жіночій Гімназії С.С. Василіянок у Станиславові почнуться вступні іспити дня 22. червня в год. 8-ій. Подання з метрикою, ост. шк. свідоцтвом та посвідкою щеплення віспи приймається до 20. червня. Оплата за науку як у держ. гімназіях. — **Дирекція.** 2250

ЛІТНИЩА

3 АБО 2 КІМНАТИ з кухнею в ГРЕБЕНОВІ, вигідні, в одній віллі тільки з власником, в найкращім сонишнім положенні, на корисних умовинах до винайму. Зголошення в Адміністрації: „Під лісом". 2253 1—?

РІЖНІ

КРАВЕЦЬКИЙ САЛЬОН — ЛЮДВИК МАРК, Бельовського 4, запрошує оглянути найвибагливіші бельські матеріяли і переконатись, які є низькі ціни. СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ на спеку, на гаряче літо убрання 50 ЗОЛ. 1—1

КУПЕЛЕВІ строї з нагрудниками виконує, — знищені молями направляє „Три котария" Пілсудського 27. 2247

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ всіляких кімнат дешево і солідні можна дістати у Виробні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвір'ю. 2144 11-30

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 13-75

Пансіон „ЗЕЛЕМІН" ГРЕБЕНІВ
у найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, сонячні кімнати з бальконами. Річні і сонячні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. Ціни поміркованї. Вже відчинений. 2252 1—20

ПРОСПЕР МЕРІМЕ
БЛАКИТНА КІМНАТА
ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ
Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.